

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea regulamentului cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului la exploatarea resurselor minerale

denumirea proiectului actului normativ

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea regulamentului cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului la exploatarea resurselor minerale a fost elaborat de către Ministerul Mediului.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiect de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea regulamentului cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului la exploatarea resurselor minerale are drept scop implementarea art. 12 lit. r) și s) din Codului subsolului nr. 246/2024, care va intra în vigoare pe data de 29 mai 2026, asigurând cadru de reglementare, în vederea asigurării protecției corespunzătoare a refacerii mediului după efectuarea lucrărilor miniere, motiv pentru care se propune intrarea în vigoare a Proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea regulamentului cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului la exploatarea resurselor minerale la data de 29 mai 2026, odată cu intrarea în vigoare a Codului subsolului nr. 246/2024.

Prezentul Regulament transpune Decizia 2009/335/CE a Comisiei din 20 aprilie 2009 de stabilire a orientărilor tehnice privind constituirea garanției financiare în conformitate cu Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive, această directivă este transpusă total în Codul subsolului nr. 246/2024.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Nota de fundamentare a fost elaborată în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Metodologiei de analiză a impactului de reglementare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 574/2024.

În Republica Moldova, majoritatea resurselor minerale sunt exploatare prin cariere, (la suprafață) și doar câteva tipuri de calcare sunt exploatare prin galerii (subterane). Exploatarea resurselor minerale prin cariere, de regulă, poate avea consecințe negative asupra mediului, cum ar fi distrugerea solurilor agricole, a vegetației și conduce la acumularea deșeurilor miniere, care ulterior pot duce la un dezechilibru ecologic.

Conform situației la data de 01.01.2025 la balanța de stat se află 436 zăcăminte individuale de substanțe minerale utile, dintre care 49 sunt complexe (au de la 2 până la 5 tipuri de substanțe minerale utile), ceea ce face ca numărul zăcămintelor incluse în balanță pe tipuri de substanțe minerale utile să constituie 496. Conform gradului de valorificare industrială sunt distribuite în felul următor:

- exploatate – 192
- pregătite pentru valorificare - 29
- explorate de rezervă - 250
- nu se prevăd pentru valorificare - 25

Problemele care au condiționat elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului la exploatarea resurselor minerale reiese din prevederile Codului subsolului nr. 246/2024. Urmare a lacunelor și deficiențelor identificate în procesul de gestionare a resurselor de substanță minerală utilă și luând în considerație recomandările Hotărârii Parlamentului nr. 200/2022 cu privire la Raportul Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile și determinarea impactului asupra mediului, precum și respectării angajamentelor asumate de către Republica Moldova pe plan internațional se impune necesitatea de a elaborata garanție financiară pentru refacerea mediului. Influențele negative se manifestă la toate etapele de exploatare a subsolului și chiar și după finalizarea lucrărilor. De regulă activitățile de minerit presupun lucrări de reabilitare a spațiilor asupra cărora s-a intervenit.

Procesul de exploatare a zăcămintelor inevitabil afectează mediul, impactul fiind întotdeauna unul negativ. Natura activității de valorificare a resurselor minerale utile inevitabil afectează mediul, impactul fiind întotdeauna unul negativ. Ținem faptul că lucrările de reabilitare/recultivare sunt costisitoare, agenții economici nu au interesul pentru a executa toate lucrările necesare pentru a diminua efectele negativ ale exploatărilor miniere la minim. Pentru reducerea impactului asupra mediului sunt necesare măsuri comprehensive de evaluare și monitorizare a situației ecologice, precum și sancționarea în cazurile de încălcare a legislației în vigoare. Cele mai importante cauze ce stau la baza prejudiciilor de mediu sunt incapacitatea autorităților de a impune respectarea prevederilor legale, precum și lipsa mecanismelor de asigurare (garanții financiare) a recuperării prejudiciilor aduse mediului și executării lucrărilor de recultivare și post-recultivare. De asemenea, una din problemele fundamentale este corespunderea activităților de protecție a mediului în proiectele activității miniere cu necesitățile reale. Astfel este prioritar de a reglementa crearea și utilizarea fondului garanției financiare pentru refacerea mediului în urma lichidării și recultivării, pentru a reduce la minim efectele negative aduse mediului în urma extragerii substanțelor minerale utile.

Reabilitarea terenurilor după activitățile miniere este importantă pentru refacerea echilibrului natural și prevenirea degradării mediului. Ce contribuie la reducerea riscurilor de poluare, eroziune și instabilitate a solului.

Aproximativ 35% dintre beneficiari nu respectă obligațiile legale privind recultivarea terenurilor miniere – fie prin nerespectarea termenelor, abandonarea lucrărilor, fie prin inactivitate prelungită. Aceasta este o problemă majoră cu impact asupra mediului, agriculturii și comunităților locale. La unele zăcăminte, terenurile miniere au fost abandonate de către beneficiari care fie erau în insolvență sau lichidare sau stau inactive de la 2 până la 15 ani, fără să se facă recultivare sau lucrări de întreținere.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Regulamentul cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului la exploatarea resurselor minerale are obligația, de a asigura protecția corespunzătoare a refacerii mediului după efectuarea lucrărilor miniere și responsabilitatea titularului autorizației de folosință a subsolului de a remedia suprafețele afectate. La moment agenții economici ce au în gestiune sectoare de subsol pentru extragere la finalul epuizării substanțelor minerale utile au obligația de a reface mediul conform legii în vigoare. Odată cu intrarea în vigoare a noului Cod al subsolului nr. 246/2024 beneficiarii subsolului vor avea stimularea pentru refacerea mediului prin garanția financiară ce va asigura acoperirea financiară pentru execuția lucrărilor de închidere, ecologizare și monitorizare postînchidere.

Agentul economic care solicită transmiterea în gestiune a unui sector de subsol sau a unui zăcământ în scopul exploatării este obligat ca, până la obținerea autorizației de folosință a subsolului, să prezinte dovada constituirii garanției financiare pentru refacerea mediului.

Solicitantul are dreptul de a alege forma de constituire a garanției financiare, după cum urmează:

- a) garanție bancară emisă de o instituție financiară licențiată; sau
- b) poliță de asigurare emisă de o societate de asigurări licențiată; sau
- c) cont contabil special deținut de titularul autorizației.

În sensul prezentului regulament, contul contabil special deținut de beneficiarii subsolului/titularii autorizației reprezintă un cont curent distinct, deschis și menținut de beneficiarul subsolului/titularul autorizației de folosință a subsolului la o instituție financiară autorizată, destinat exclusiv acumulării și gestionării mijloacelor financiare aferente garanției pentru refacerea mediului, care pot fi utilizate doar pentru finanțarea lucrărilor de recultivare a terenurilor afectate de exploatarea substanțelor minerale utile.

De asemenea beneficiarii subsolului/titularii autorizației de folosință a subsolului au obligația de a debursa anual în cont special trezorerial „mijloace temporar intrate în posesia instituției”, deschis de autoritatea competentă în domeniul folosirii și protecției subsolului, în cuantum de 0,25% din valoarea garanției financiare pentru refacerea mediului, în scopul constituirii mijloacelor financiare destinate finanțării lucrărilor de refacere a mediului, în cazul în care titularii autorizației de folosință a subsolului nu își îndeplinesc obligațiile de refacere a mediului.

În cazul în care titularul autorizației de folosință a subsolului nu își îndeplinesc obligațiile legale privind refacerea mediului, contribuțiile acumulate în contul special trezorerial rămân în gestiunea autorității competente în domeniul folosirii și protecției subsolului. Sumele acumulate în contul special trezorerial pot fi utilizate exclusiv pentru finanțarea lucrărilor de refacere a mediului. În acest sens, autoritatea competentă organizează, în conformitate cu legislația în vigoare, organizează procedurile necesare pentru executarea lucrărilor de recultivare a terenurilor afectate.

Autoritatea competentă în domeniul folosirii și protecției subsolului va deschide un cont special trezorerial „mijloace temporar intrate în posesia instituției” în cadrul Trezoreriei de Stat, destinat acumulării mijloacelor miniere, în cazul în care beneficiarii subsolului/titularii autorizației a subsolului nu și-au onorat obligativitatea de a recultiva terenurile în urma extragerilor substanțelor minerale utile conform planului de refacere a mediului sau în situația în care agentul economic este radiat din Registrul de Stat al persoanei juridice și întreprinzătorilor individuali sau în cazul în care se află în procedura de insolvență în conformitate cu Legea nr.149/2012 insolvență.

Autoritatea competentă organizează proceduri de achiziții publice pentru atribuirea serviciilor de proiectare și execuție a lucrărilor de închidere și ecologizare, de reabilitare a mediului. Aceste lucrări se realizează în limita mijloacelor financiare disponibile în contul special trezorerial, fără posibilitatea depășirii sumelor respective.

Debursarea contribuției pentru refacerea mediului se face pentru primul an de exploatare înaintea emiterii autorizației de folosință a subsolului, iar pentru anii următori înaintea coordonării planului anual de dezvoltare a lucrărilor miniere de către autoritatea competentă. În cazul beneficiarilor subsolului/titularilor autorizației de folosință a subsolului pentru care proiectul tehnologic prevede refacerea/recultivarea terenurilor afectate de exploatare după epuizarea integrală a zăcământului, va transfera contribuția pe contul special trezorerial pe toată suprafața a perimetrului de exploatare, respectiv în situația extinderii perimetrului de exploatare, contribuția aferentă suprafeței suplimentare a zăcământului se transferă înainte de emiteria autorizației de folosință a subsolului pentru suprafața extinsă, în conformitate cu devizul de cheltuieli din planul de refacere a mediului.

Prin alinierea legislației naționale la prevederile Directivei nr. 2006/21/CE din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive, armonizată total prin Codul subsolului nr. 246/2024, Republica Moldova are obligația de a lua măsuri în vederea asigurării gestionării raționale a subsolului, din punct de vedere economic și social, a tuturor tipurilor de resurse ale subsolului în baza folosirii tehnologiilor avansate și respectării standardelor, limitelor, normelor și regulilor de folosire a subsolului. Proiectele întreprinderilor miniere extractive ce vor prevedea: depozitarea, evidența și păstrarea substanțelor minerale utile temporar nefolosite și a deșeurilor producției ce conțin componente utile.

Prezenta directivă trebuie să includă gestionarea deșeurilor din industriile extractive provenite din activități desfășurate pe uscat, și anume a deșeurilor rezultate din activități de prospecțiune, extracție (inclusiv faza de dezvoltare anterioară producției), tratarea și stocarea resurselor minerale, precum și a materialelor provenite din exploatarea carierilor.

Prin urmare, dispozițiile prezentei directive nu se aplică acelor fluxuri de deșuri care, deși au fost produse în cursul operațiunilor de extracție sau tratare, cum ar fi deșeurile alimentare, uleiuri uzate, vehicule uzate, baterii și acumulatori uzați. Gestionarea acestor deșuri trebuie să facă obiectul dispozițiilor Legea deșeurilor nr. 209/2016 sau al altei legislații comunitare relevante, astfel cum este cazul deșeurilor generate la un

amplasament de prospecțiune, extracție sau tratare și transportare într-o locație care nu este o instalație de gestionare a deșeurilor din industriile extractive.

Totodată, prezentul regulament prevede Decizia 2009/335/CE a Comisiei din 20 aprilie 2009 de stabilire a orientărilor tehnice privind constituirea garanției financiare în conformitate cu Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive, ceea ce reiese că în cazul activităților de exploatare a deșeurilor extractive, garanția financiară pentru refacere mediului va crea un mecanism prin care agenții economici vor demonstra capacitatea financiară de a gestiona deșeurile într-un mod sigur. Asigurarea că deșeurile extractive sunt gestionate în mod corespunzător, pentru a preveni contaminarea solului, apei și aerului.

În conformitate cu obiectivele politicii comunitare în domeniul mediului, este necesară stabilirea de cerințe minime pentru prevenirea sau reducerea cât mai mult posibil a efectelor nefaste asupra mediului sau sănătății umane care ar rezulta ca urmare a gestionării deșeurilor din industriile extractive, cum ar fi reziduurile de procesare (de exemplu, deșeuri solide sau șlamuri care rămân după tratarea resurselor minerale prin diverse tehnici), sterilul și materialul de descoperță (de exemplu, materialul din operațiunile de extracție, care este mutat pe măsura intrării într-un corp de minereu sau mineral, inclusiv pe parcursul perioadei de dezvoltare anterioare producției) și solul vegetal (de exemplu, stratul superior al solului).

În scopul de a minimiza riscul accidentelor și de a garanta un nivel ridicat de protecție pentru mediu și sănătatea umană, statul trebuie să se asigure că fiecare operator al unei instalații de gestionare a deșeurilor din categoria A adoptă și aplică o politică de prevenire a accidentelor majore pentru deșeuri. În ceea ce privește măsurile de prevenire, aceasta atrage furnizarea unui sistem de management de securitate, planuri de urgență utilizate în cazul accidentelor și diseminarea informației de siguranță persoanelor potențial să fie efectuat de un accident major.

Operatorului unei instalații de gestionare a deșeurilor din industria extractivă trebuie să i se solicite să depună o garanție financiară sau un echivalent în conformitate cu procedurile stabilite din Codul subsolului nr. 246/2024 care să asigure că toate obligațiile care decurg din autorizația de exploatare vor fi îndeplinite, inclusiv acelea referitoare la perioada de închidere și post-inchidere a amplasamentului. Garanția financiară trebuie să fie suficientă pentru acoperirea costului de reabilitare a amplasamentului afectat de instalația de gestionare a deșeurilor, care include și instalația propriu-zisă, astfel cum este descris în planul de gestionare a deșeurilor elaborat în temeiul art. 51 din Codul subsolului nr. 246/2024. Este necesar, de asemenea, ca o asemenea garanție financiară să fie furnizată înaintea de începerea operațiunilor de depozitare în instalația de gestionare a deșeurilor și să fie ajustată în mod periodic. De asemenea, în conformitate cu principiul poluatorul plătește, este important să facă obiectul unei asigurări de răspundere civilă corespunzătoare în ceea ce privește daunele de mediu cauzate de activitățile proprii sau de riscurile iminente ale unor astfel de daune.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea – „a nu face nimic” presupune a lăsa lucrurile neschimbate, adică neelaborarea proiectului privind Regulamentul cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului la exploatarea resurselor minerale, ceea ce va contribui la menținerea problemelor existente la capitolul responsabilitatea privind recultivare terenurilor afectate în urma extragerilor miniere. Ținând cont de faptul că lucrările de reabilitare/recultivare sunt costisitoare, agenții economici nu au interesul pentru a executa toate lucrările necesare pentru a diminua efectele negative la minim, astfel este prioritar de a reglementa crearea și utilizarea garanție financiară, pentru a reduce la minim efectele negative aduse mediului în urma extragerii substanțelor minerale utile.

Scopul elaborării proiectului este de a minimaliza daunele asupra mediului, respectiv opțiuni alternative pentru a soluționa problema recultivării la finalul epuizării substanțelor minerale utile nu sunt, aceasta poate fi realizat doar prin asigurarea agentului economic prin garanția financiară.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea Regulamentului cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului la exploatarea resurselor minerale are un impact limitat asupra sectorului public. Prevederile proiectului vizează clarificarea și detalierea mecanismelor de aplicare a garanției financiare, în cadrul competențelor deja stabilite ale autorității competente. Aplicarea Regulamentului nu determină modificări structurale sau instituționale ale sistemului administrației publice. Atribuțiile autorității competente implicate se exercită în continuare în limitele competențelor funcționale existente. Procesele de lucru actuale vor fi menținute, fiind necesare doar ajustări procedurale minore pentru asigurarea implementării uniforme a prevederilor Regulamentului. Nu sunt identificate riscuri de suprapunere a competențelor sau de dublare a atribuțiilor între autoritățile publice. Proiectul nu presupune constituirea unor autorități sau instituții publice noi. Implementarea nu necesită suplimentarea efectivelor de personal și nu generează cheltuieli bugetare suplimentare. Regulamentul contribuie la consolidarea capacității administrative în domeniul protecției mediului și al gestionării resurselor minerale.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Aprobarea Regulamentului va oferi sectorului privat un cadru clar și predictibil privind constituirea și gestionarea garanției financiare pentru refacerea mediului, pe întreaga durată a activităților de exploatare a resurselor minerale.

Proiectul instituie obligația pentru agenții economici de a constitui și menține garanția financiară, la alegere, sub una dintre următoarele forme: garanție bancară emisă de o instituție financiară licențiată, poliță de asigurare emisă de o societate de asigurare

licențiată sau cont contabil special. Această obligație asigură disponibilitatea resurselor financiare necesare pentru acoperirea costurilor de recultivare a terenurilor și de refacere a mediului.

Totodată, se prevede obligația agenților economici de a achita anual o contribuție în cuantum de 0,25% din valoarea garanției financiare constituite, destinată formării unui fond de rezervă pentru acoperirea eventualelor situații în care obligațiile de refacere a mediului nu sunt executate.

Impactul financiar asupra mediului de afaceri se manifestă prin costuri suplimentare aferente constituirii, actualizării și menținerii garanției financiare, precum și prin achitarea contribuției anuale menționate. Aceste costuri sunt proporționale și variază în funcție de tipul substanței minerale exploatare, suprafața afectată și complexitatea lucrărilor de recultivare și reabilitare ecologică.

Spre exemplu, în cazul exploatării unui zăcământ de nisip și nisip-prundiș, pentru o suprafață de 1 hectar și o adâncime de exploatare de până la 7,0 m, costul estimativ al lucrărilor de reabilitare a terenului este de aproximativ 700 000 lei, conform devizului de cheltuieli din proiectul tehnic (tehnologic). În acest caz, contribuția anuală de 0,25% se determină după cum urmează: $700\ 000\ \text{lei} \times 0,25\% = 1\ 750\ \text{lei/an}$.

Astfel, agentul economic va suporta anual o contribuție estimativă de 1 750 lei, aferentă fondului de rezervă, pe lângă obligațiile de constituire și menținere a garanției financiare. Valoarea totală a costurilor suportate de agenții economici va varia în funcție de parametrii specifici ai exploatării, inclusiv tipul substanței minerale utile, suprafața afectată și volumul lucrărilor de reabilitare necesare.

În același timp, proiectul oferă beneficii sectorului privat prin asigurarea unei planificări financiare mai riguroase, reducerea riscurilor de mediu și evitarea unor eventuale costuri majore ulterioare generate de neîndeplinirea obligațiilor de refacere a mediului.

Devizul de cheltuieli se face în baza planului de refacere a mediului și planul de gestionare a deșeurilor extractive parte a proiectului tehnologic. Acest deviz de cheltuieli vine în ajutor agentului economic pentru a realiza lucrărilor de ecologizare.

Respectiv, recultivarea se efectuează conform planului de refacere a mediului parte a proiectului tehnologic ce se prevede restabilirea terenurilor afectate a sectorului de exploatare a rezervelor de substanțe minerale utile, cu destinație agricolă ținând cont de studiul pedologic privind investigațiile pedologice în scopul aprecierii notei de bonitate a solurilor pe terenul format prin coordonatele punctelor unghiulare din limitele hotarelor perimetrului minier al zăcământului.

Suprafața sectorului supusă recultivării în proiect este prevăzută în felul următor:

1. Umplerea spațiului exploatat a carierei cu roci de descopertă din treapta de decopertare și din halde exterioare.
2. Nivelarea preliminară și finală a bermelor de descărcare cu roci de descopertare.
3. Nivelarea finală a suprafețelor de descărcare.
4. Aplicarea stratului de sol fertil (Hz) și (Hr) pe suprafețele nivelate cu roci de descopertare

5. Nivelarea straturilor de sol fertil (H2) și (H1)

6. Construcția canalului de evacuare a apelor.

Termenul de efectuare a lucrărilor tehnico-miniere de recultivare este etapizată pe ani conform planului de refacere a mediului, iar schimbul de destinație a terenurilor se efectuează conform planului calendaristic de exploatare a zăcământului și a planurilor anuale de dezvoltare a lucrărilor miniere.

De regulă, valoarea garanției financiare este determinată în baza devizului de cheltuieli aferent planului de refacere a mediului și reflectă costurile reale ale lucrărilor de închidere, ecologizare și monitorizare postînchidere. Aceste costuri sunt influențate de suprafața afectată, adâncimea exploatării, condițiile geologice și tipul lucrărilor necesare pentru readucerea terenului la o stare corespunzătoare utilizării ulterioare.

4.4. Impactul social

Implementarea regulamentului privind garanția financiară pentru refacerea mediului va avea un impact social pozitiv, contribuind la îmbunătățirea condițiilor de mediu și de trai în comunitățile din zonele miniere. Prin asigurarea reabilitării terenurilor afectate și reducerea riscurilor de poluare, se protejează sănătatea populației și se previn efectele negative asupra resurselor de apă, sol și aer.

Pe termen lung, măsurile de refacere a mediului pot sprijini reconversia terenurilor către utilizări agricole, silvice. De asemenea, reglementarea contribuie la consolidarea responsabilității sociale a agenților economici din sectorul extractiv și la creșterea încrederii publice în activitatea acestora.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Implementarea Regulamentului trebuie să țină cont de protecția datelor cu caracter personal în mod corespunzător, asigurându-se că datele sunt prelucrate într-un mod transparent, sigur și în conformitate cu normele de protecție a datelor personale.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Proiect de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea regulamentului cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului la exploatarea resurselor minerale prevede:

a) *Constituirea garanției financiare pentru refacerea mediului* - proiectul stabilește cerințe care agentul economic adică beneficiarul sau titularul autorizației de folosință a subsolului responsabil de activități cu impact asupra mediului trebuie să asigure constituirea garanției financiare pentru a acoperi costurile de restaurare a mediului în cazul în care activitatea respectivă generează daune ecologice. Această garanție are scopul de a proteja mediul înconjurător și de a preveni transferul costurilor de refacere asupra autorităților sau societății, stimulând agenții economici să fie mai responsabili și să întreprindă măsuri preventive pentru protejarea mediului. De asemenea, acest mecanism financiar contribuie la reducerea daunelor ecologice și la restabilirea ecosistemelor afectate, promovând o economie mai sustenabilă. Implementarea acestui tip de garanție poate duce la încurajarea unui model de afaceri mai responsabil, în care resursele sunt

gestionate într-un mod mai eficient, iar produsele și serviciile sunt concepute pentru a minimiza riscurile pentru mediu pe termen lung.

a) *Estimarea costurilor de refacere a mediului* - agenții economici adică beneficiarii subsolurilor sau titularii autorizației de folosință a subsolului responsabili, efectuează o evaluare a impactului posibil asupra mediului și determină suma necesară pentru acoperirea cheltuielilor de restaurare a mediului după extragerea substanțelor minerale utile în planul de refacere a mediului și planul de gestionare a deșeurilor extractive. Astfel, valoarea garanției financiare pentru refacerea mediului la exploatarea resurselor minerale va constitui acoperirea tuturor lucrărilor de refacere a mediului, ecologizare și monitorizarea postînchidere în oricare fază de dezvoltare a proiectului tehnologic, inclusiv după încetarea activității, în perioada de monitorizare postînchidere.

b) *Monitorizarea și controlul garanției financiare pentru refacerea mediului la exploatarea resurselor minerale* – Regulamentul instituie un mecanism clar și obligatoriu pentru protecția și refacerea mediului în zonele afectate de activitățile miniere, prin asigurarea constituirii, menținerii și actualizării garanției financiare de către beneficiarii subsolului sau titularii autorizațiilor de folosință a subsolului. Prin monitorizarea permanentă realizată de autoritatea competentă, Inspectoratul pentru Protecția Mediului poate verifica modul în care agenții economici respectă obligațiile prevăzute în planul de refacere a mediului, planul de gestionare a deșeurilor extractive și în planul anual de dezvoltare a lucrărilor miniere. Această abordare asigură că lucrările de închidere, recultivare, ecologizare și monitorizare postînchidere se realizează efectiv, contribuind la prevenirea degradării solului și a apei, precum și la reducerea riscurilor asociate acumulării sau depozitării necorespunzătoare a deșeurilor extractive. Regulamentul prevede măsuri clare în cazul neîndeplinirii obligațiilor: titularii autorizațiilor trebuie să prezinte dovezi privind reînnoirea garanției financiare, iar în lipsa acestora se inițiază controlul de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului. În cazul constatării nerealizării lucrărilor de refacere a mediului conform planului aprobat sau a neconformităților la depozitarea deșeurilor extractive, agenții economici sunt sancționați conform prevederilor Codului contravențional nr. 218/2008. Astfel, prin combinarea obligațiilor financiare cu monitorizarea și controlul efectiv, regulamentul contribuie la asigurarea unei recuperări reale a terenurilor afectate, menținerea funcționalității ecologice a acestora și prevenirea riscurilor de poluare, promovând un mediu sigur și sustenabil pe termen lung.

a) *Dispoziții privind aplicarea garanției financiare pentru refacerea mediului* – Regulamentul stabilește un cadru clar și coerent pentru asigurarea refacerii mediului afectat de activitățile miniere, prin combinarea obligațiilor financiare și a mecanismelor de control și monitorizare. Astfel, titularii autorizațiilor de folosință a subsolului și beneficiarii subsolului au obligația de a constitui și menține pe toată durata activităților miniere o garanție financiară care să acopere integral costurile lucrărilor de închidere, ecologizare, recultivare și monitorizare postînchidere, sub forma unei garanții bancare, polițe de asigurare sau cont contabil special. În cazul retragerii autorizației de folosință sau renunțării la dreptul de folosință, regulamentul prevede obligația agentului economic de a executa integral lucrările de refacere a mediului și de a pune la dispoziția autorității

competente documentele care atestă realizarea acestora. Aceasta asigură că niciun teren exploatat nu rămâne fără lucrări de reabilitare și că mediul este protejat împotriva degradării sau poluării ulterioare. Planul de refacere a mediului, împreună cu devizul de cheltuieli și graficul de execuție a lucrărilor, trebuie prezentat spre coordonare autorității competente, asigurând controlul etapizat al costurilor și al lucrărilor planificate. Pentru titularii care dețin drepturi obținute înainte de intrarea în vigoare a regulamentului, se impune actualizarea planului în termen de 18 luni, garantând conformitatea tuturor proiectelor miniere cu cerințele actuale de protecție a mediului. Prin aceste dispoziții, regulamentul instituie responsabilitatea fermă a agenților economici, asigură disponibilitatea resurselor financiare necesare și permite autorității competente să intervină efectiv în caz de neexecutare a lucrărilor, prin utilizarea mijloacelor din contul trezorerial special. În ansamblu, acest mecanism contribuie la prevenirea degradării mediului, protejarea solului, și apei, precum și la recuperarea funcționalității ecologice a terenurilor afectate de exploatarea resurselor minerale.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezentul Regulament transpune:

- Decizia 2009/335/CE a Comisiei din 20 aprilie 2009 de stabilire a orientărilor tehnice privind constituirea garanției financiare în conformitate cu *Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive*.

Obiectul urmărit de actele europene este de a asigura un nivel ridicat de protecția mediului și de viitoarea utilizare a terenurilor reabilitate.

Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive a fost transpusă total în Codul subsolului nr. 246/2024 care va intra în vigoare pe data de 29 mai 2026. Respectiv, prezenta directivă prevede măsuri, proceduri și orientări pentru prevenirea sau reducerea, pe cât posibil, a oricăror efecte nefaste asupra mediului, în special asupra apei, aerului, solului, faunei și florei și peisajelor, precum și a oricăror riscuri pentru sănătatea umană, rezultate din gestionarea deșeurilor din industriile extractive.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul proiect are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene prin prevederile Deciziei 2009/335/CE a Comisiei din 20 aprilie 2009 de stabilire a orientărilor tehnice privind constituirea garanției financiare în conformitate cu *Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive*.

Aceste măsuri asigură responsabilizarea operatorilor economici și protejarea mediului prin instituirea unor mecanisme clare de garanție financiară pentru reabilitarea amplasamentelor miniere.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și ale Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost plasat Anunțul de intenție cu privire la elaborarea proiectului actului normativ la data de 25.02.2025, pe pagina particip.gov.md - https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14015

Anunțul consultărilor publice asupra proiectului a fost plasat pe pagina particip.gov.md la data de 15.08.2025, la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15038

În urma consultărilor publice cu agenții economici din domeniul minier, desfășurate în ședința din data de 03.02.2026, Proces-verbal nr. 01 din 03.02.2026, propunerile parvenite vor fi incluse în proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind garanția financiară pentru refacerea mediului la exploatarea resurselor minerale, iar după ajustare, proiectul va fi publicat pe platforma particip.gov.md.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de hotărâre va fi supus expertizei juridice și respectiv expertizei anticorupție în conformitate cu cerințele Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. Rezultatele expertizelor menționate supra, vor fi reflectate la etapa recepționării acestora.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea proiectului nu atrage după sine necesitatea modificării sau abrogării altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Ministerul Mediului prin intermediul autorității competente în domeniul folosirii și protecție subsolului și a Inspectoratului pentru Protecția Mediului va asigura implementarea proiectului Regulamentului cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului la exploatarea resurselor minerale și va monitoriza/controla executarea lucrărilor de refacere a mediului.

Secretar de Stat

Grigore STRATULAT